

4 Підприємництво
і Beyond 5G
СТОР.

6 10 років
розвитку
СТОР.

7 Як здобувають знання
студенти геофаку
СТОР.

Будемо жити!

Із думок відпускного дня

Гуртожиток № 4 випускники попередніх поколінь студентів уже не впізнають

...29 липня, субота. Відпустка відпусткою, але й робота роботою: перевірка редакції як матеріально відповідальній особі не завадить. Отож я традиційно пішки з «міста» піднімаюся нагору — прямою до основного навчально-лабораторного корпусу УжНУ. Знову привітно зустрічає охоронець. Обмінюємося кількома фразами й розходимося. Кожен — «до свого».

Як не дивно, але люблю бувати в цей час в університеті. Крізь звуки сирен та надуття хмарами щік дощу літо все ж хоч трохи розвіює тривогу війни й додає енергії, яка так потрібна буде у вересні, коли розпочнеться новий навчальний рік. Чомусь пригадав збірку поезій «Сарабанда дощу» Тетяни Ліхтей, доцентки-поетеси кафедри словацької філології. Передавання спекотно-дошової (цьогоріч) естафетної палички літа від липня до серпня таке ж щире, ліричне та відверте, як і згада-

на збірка поезій колегині із сусідньої кафедри. Попри війну...

Утім, далеко не всім відпочивається. Традиційно в горнилі вступних справ перебуває Приймальна комісія. На час підготовки цього матеріалу до альма-матер уже надійшло понад 7500 заяв. І до 18:00 31 липня ще тривало подання їх в електронному вигляді абітурієнтами на основі повної загальної середньої освіти та від випускників коледжів.

Найбільше випускники шкіл обирають право, психологію, лікувальну справу, англійську мову та літературу, інженерію програмного забезпечення, стоматологію.

Звісно, не обійшлося без заяв на всі факультети. Отож університет із верес-

ня продовжить навчальний цикл і для нового поповнення.

...А тим часом спускаюся вниз від корпусу, і око милує гуртожиток № 4. У ньому продовжують «наводити маршфет» (до речі, трішки про це — на стор. 4 в матеріалі моєї колегині Мирослави Гараздій). Поки прийде 1 вересня й сюди заселяться студенти, чистоти й порядку ще побільшає. Мабуть, за це я теж люблю літо. Адже воно привносить в УжНУ якісні зміни, зокрема й завдяки представникам робітничих професій.

Довкола ж милують око ще й запашні краєвиди, які продовжують віддаватися пахощам того ж стиглого літа. Однак поява на горизонті гвинтокрила знову нагадує про війну. На жаль, укротре УжНУ втратив захисника (про це на стор. 5). Утім, для підтримки духу згадується фрагмент діалогу з улюбленого в дитинстві фільму українського кінорежисера, актора й сценариста Леоніда Бикова «В бій ідуть

тільки «старики»: «Так що ж усе ж ви бачили? Як же ви не помітили? Ми ж сьогодні над моєю Україною билися». «А як тут помітиш? Ті ж поля, дороги, села?!» «Е-е-е, ні. А повітря? Інше. А небо? Голубіше. І земля зеленіша!» За це теж воюють наші рідні, друзі, знайомі, просто співвітчизники. І попри втрати пригадується ще одна фраза з названої кінострічки: «Будемо жити!!!» Тому що кожен із нас воює на своїй ділянці фронту. І буде перемога, і з нею квітнучим рідним навчальним закладом. І знову придитимуть ось такі липнево-серпневі дні, і в них набиратиметься енергії сонця й вітру життя альма-матер. Бо як зазначав американський письменник Річард Бах, «хто думає як переможець, рано чи пізно перемагає». А в нашого народу, у нашого університету переможе думання; тому: «Будемо жити!!!»

Володимир Тарасюк,
«Погляд».

Вітаємо Мирославу Ладченко!

Ювілейну дату народження зустріла доцентка кафедри німецької філології М.Ладченко. Колеги вітають Мирославу Михайлівну. Многая літ, здоров'я, радості, миру та Божого благословення!

Громадянська позиція ужнівців вражає

Завдяки Збройним силам України, героям нашого часу, ми маємо можливість продовжувати навчання та жити спокійно. Із власних спонукань цьогорічні випускники медичного факультету вирішили не святкувати довгоочікуваний випускний, а допомогти захисникам Батьківщини.

На своїй сторінці в одній із соцмереж Андрій Любка, український письменник, випускник філологічного фа-

культету УжНУ, повідомив: «Студенти відмовилися від святкувань і натомість підтримали кілька важливих волонтерських зборів, зокрема й наш – на сто тисяч гривень. Я щиро дякую – насамперед не так за гроші, як за громадянську позицію, бо саме людська солідарність і згуртованість роблять наш народ сильним».

Своїм патріотизмом ужнівці вразили фоловерів автора, котрі коментували: «Оце до-

рошло рішення! Не кожному дорослому під силу...», «подяка, повага випускникам і їх батькам», «навіть не віриться, що є в нас стільки молоді, яка обрала гідний стиль життя! Дякуємо за щирий внесок та надію на майбутнє!!!».

Ми вдячні за такий великодушний вчинок. Випускники-2023 слугуватимуть для нас прикладом!

Катерина Жеребак,
«Погляд».

Калькулятор-помічник, меню в Excel та кристали...

Першокурсники, які опановують спеціальність «Прикладна математика» на факультеті математики та цифрових технологій, під час першої практики не просто знайомилися з підприємством («ALVA Commerce»), а й запустили власний проект – «Калькулятор». Цей інструмент дуже заощаджує час вступникам. Замість того, щоб самотужки опрацювати безліч ресурсів, вираховувати свої бали, коефіцієнти, зважати на безліч нюансів, можна просто скористатися калькулятором (learnit.uz.ua/calculator/): у спеціальні комірки ввести дані результатів НМТ, відтак на екрані з'явиться інформація, на які спеціальності УжНУ чотирьох факультетів, причетних до ІТ-сфери, орієнтовно вдасться пройти на «бюджет» і «контракт».

Калькулятор – лише частина проекту «Learn IT» (learnit.uz.ua/), над яким упродовж двох тижнів працювали практиканти. Одні з розробників – Максим Гарапко та Максим Кишак – розповіли: «На сайті можна почерпнути інформацію

про факультети, спеціальності, загалом про УжНУ. Найважчим виявився калькулятор. А найбільше сподобалася командна робота, змога поспостерігати за діяльністю програмістів, котрі досягли значних професійних успіхів. Важливо комунікувати. Ми ось сперечалися довго стосовно дизайну сайту. Зупинилися на класиці, чорно-білих тонах, мінімалізмі».

Студенти факультету математики та цифрових технологій набувають досвіду на різних базах практик. Молодь виконує завдання, що максимально наближені до комерційних замовлень. Як знаємо, на багатьох підприємствах власники, керівники чи працівники – випускники цього підрозділу. Також є змога практикуватися на базі факультету. За таку практику для першокурсників відповідав Олександр Рейтій, завідувач кафедри алгебри та диференціальних рівнянь. Мовив: «У нас теж були завдання, пов'язані з програмуванням. Молодь обирала одну з його мов. Також мали завдан-

ня, пов'язані з використанням систем комп'ютерної алгебри; простіші (робота з word, excel), хмарні технології, різні системи дистанційного навчання (якщо йдеться про «Середню освіту»), тобто все відповідає обраній спеціальності».

Костянтин Чіка, третьокурсник («Системний аналіз») поділився міркуваннями: «Практика дозволяє зрозуміти, чи ти на своєму місці. На практиці я з однокурсником переробляв сторінку товару – працювали з крамницею кристалів, де можна вибрати розмір, підставку... Слід було переробити на нову тему цю сторінку. Я займався бекенд-розробкою, однокурсник – «фронтендом».

Мухаммед Ель-Факіх, другокурсник («Комп'ютерна та бізнес-математика»), мав обчислювальну практику. Вона триває впродовж трьох курсів і готує до виробничої, яка відбувається вже на 4 курсі. Юнак розповів: «Наша основна спеціальність – бізнес-аналітика, яка вимагає відповідальності та навичок. Тож спершу працює-

мо з прикладними математичними пакетами, удосконалюємо навички з програмування. Цьогоріч чимало працювали з microsoft excel, дізналися про його можливості, наприклад, створили повноцінне меню для ресторану в цій програмі».

Василь Староста, третьокурсник («Математика. Інформатика»), працював на Літній школі. Асистував педагогам, ознайомлювався з веденням документації та провів власне заняття: «Бачив, як упроваджуються

різні методи навчання: хтось консервативніше ставиться до занять, хтось віддає перевагу інтерактивним формам. Я теж – більше прихильник другого варіанту, адже так легше зосередити увагу дітей для опанування певної теми».

Загалом напередодні літніх канікул упродовж двох тижнів практику мали 123 студенти 1–3 курсів факультету математики та цифрових технологій.

Мирослава Гараздій,
«Погляд».

ФОТОФАКТ

Для багатьох студентів цей рік став останнім роком навчання в Ужгородському національному університеті. Проте чимало з них продовжать здобувати знання в магістратурі. Та все ж нинішні випускники вже досягли бакалаврського рівня. Вітаємо їх! На фото: особлива мить у студентів медичного, біологічного та факультету інформаційних технологій.

Дипломовані дипломати

13 липня в малому залі ректорату вручили дипломи бакалаврам, котрі опанували спеціальність «Міжнародні економічні відносини» і філологію за спеціалізацією «Прикладна лінгвістика».

Після того, як церемонію вручення оголосили відкритою, пролунав Державний Гімн України. Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять загиблих через війну. Почав урочисту частину заходу декан факультету міжнародних економічних відносин, професор Микола Палінчак. «Дорогі випускники, як швидко плине час... Іще вчора ви отримали студентські квитки й залікові книжки, а сьогодні добігає кінця ваш період на-

вчання в одному з найпрестижніших підрозділів УжНУ. За ці роки ви здобули не лише професійні навички, а й життєвий досвід. Професорсько-викладацький колектив працював і над зростанням фахівців, і над їхнім патріотичним вихованням. Вочевидь, після перемоги у війні спеціалісти з міжнародних відносин і прикладної лінгвістики будуть украй затребуваними. Маю надію, що вступите до магістратури й найближчим часом святкуватимемо перемогу. Зичу міцного здоров'я, уміння ставити мету та досягати її. Вітаю вас!» – звернувся Микола Михайлович до бакалаврів.

До вітального слова запросили міського голову Ужгорода

Богдана Андріява. «Насамперед удячний Збройним силам. Завдяки їм маємо змогу зібратися сьогодні. Оскільки чимало українців виїхали за кордон, ми відчуваємо нестачу кваліфікованих кадрів. Саме тому ви знайдете застосування здобутим знанням, незважаючи на виклики, із якими ви зіштовхнулися. Дякую вам і вашим батькам, котрі спрямували навчатися тут. Бажаю гарної долі, щастя, успіху. Наша держава стане сильною європейською країною. Слава Україні!» – мовив Богдан Євстафійович.

Слово подяки від імені випускників факультету МЕВ надали Юлії Мигалині: «4 роки тому кожен із нас зробив важливий крок, який ознаменував початок но-

вого етапу. Переконана, що мої одногрупники погодяться: вступаючи, ми не підозрювали про виклики, які підготувала доля. Якщо перший курс запам'ятався недоспаними ночами, хвилюванням перед іспитами, успішним закриттям сесії, то впродовж наступних років ми поринули у віртуальний світ. Висловлюю подяку викладачам. Нам пощастило переймати вміння від професіоналів своєї справи, які діляться досвідом, незважаючи на обставини. Ми завжди будемо пам'ятати кожну усмішку Діани Михайлівни, коли ти відповів на супернеочікуване запитання, влучні жарти й настанови Кирила Олександровича, професіоналізм і чуйність Лариси Юрївни,

похвалу від Марини Михайлівни та Ігоря Івановича, яку справді потрібно заслужити, мудрість Віктора Андрійовича, пізнавальні факти Володимира Панасовича, творчий підхід Алена Володимировича, необхідні поради Наталії Олексіївни, фінансові настанови Ярослава Петровича. Окреме спасибі Миколові Палінчаку, котрий живе факультетом. Без цього керівника неможливо уявити підрозділ. Непоміченою залишається й робота старост. До них можна було сто разів на день звернутися з одним і тим же питанням, а ще перепитати в неділю. Саме вони інформували про зміни в розкладі й події на факультеті. Удячна своїй групі, із якою ми пройшли 4 частини і 8 сезонів. Нехай кожен обере правильну життєву стежину. To be continued...»

«Університет дав найголовніше в житті: освіту, знання, професію. Віримо, що ви гордо понесете звання випускника нашого вишу й факультет пишатиметься вами. На цьому церемонію вручення вважаємо закритою», – підбили підсумки ведучі. Пролунав студентський гімн, бакалаври розписалися за дипломи.

69 випускників здобули освітній ступінь «Бакалавр»: 40 – зі спеціальності «Міжнародні економічні відносини» та 29 – філологи за спеціалізацією «Прикладна лінгвістика». І далі справді буде!

Сергій Чернишов,
студент

відділення журналістики.

Карантин, війна, дипломи... Шлях філологічного

1460 днів, 35 040 годин або 2 102 400 хвилин минуло з моменту, коли нинішні бакалаври філологічного факультету пов'язали життя з УжНУ. Цим і розпочали свою промову випускники. А завершили подякою наставникам: «Ви провели нас у доросле життя, і ми гідно себе показали. Дякуємо вам!»

Документи про здобуття ступеня на першому рівні вищої освіти отримали ті, хто чи не найменше відчув смак повноцінного студентського життя.

«Період, коли почався ковід, потім повномасштабне вторгнення... І фактично вони довго навчалися дистанційно, але маємо попри це дуже потужний випуск. Молодь, повернувшись до офлайну, показала, що не

забула, як учитися й здобувати якісні знання. Сподіваємося, бакалаврів-випускників побачимо в магістратурі», – мовив Юрій Бідзіля, декан філологічного факультету, професор.

Випускник спеціалізації «Реклама і зв'язки з громадськістю» Артур Логойда зізнався: «Відчуваю трохи смуток, трохи радість, але я ще не завершую навчання: вступатиму до магістратури. Загалом усе сподобалося. Шкода, звісно, що так склалися обставини: спершу карантин, далі війна, однак головне – знання».

На факультеті випустили 84 бакалаврів: 57 – денної форми навчання, 27 – заочної. Дипломи з відзнакою отримали 8 фахівців. **Мирослава Гараздій,** «Погляд».

Опанувати за 7 днів те, що можливо за звичних умов упродовж двох місяців... Із VI Всеукраїнської літньої школи програмування

Чотири ліги. Ділять тут не за віком, а за знаннями... У четвертій – початківці, у першій – переважно призери олімпіад різних рівнів. 64 учасники долучилися до VI Всеукраїнської літньої школи програмування. Організатор – Олександр Міца, професор, завідувач кафедри інформаційних управляючих систем та технологій. Хоч як сам наголошує, усе це – командна робота його однодумців. «Зібралися тут студенти, учні старших класів, але є навіть четверто-класник... Аби їм було цікаво змагатися, ми проводили тестування на визначення рівня знань», – розповів О.Міца.

Попередні 5 років Всеукраїнська літня школа програмування відбувалася в Хусті. А цьогогоріч – у Берегові, у Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці ІІ. Тиждень учасники жили за спеціальним розкладом. Ранки починалися зі сніданків та лекцій за темами різного рівня складності відповідно до поділу на ліги. До речі, лектори школи – викладачі, які працюють у закладах вищої освіти нашої держави й були призерами всеукраїнських і міжнародних олімпіад із програмування. Приміром, виходець із Виноградова, нині працівник Львівського університету імені І.Франка Василь Білецький (у 2008 році визмагав перше для України «золото» із програмування на чемпіонаті світу).

Після лекцій упродовж 3–4 годин учасники писали комп'ютерні програми, у яких слід було застосувати знання, здобуті під час лекції. Кожна розв'язана задача оцінювалася від 0 до 100 балів. Щодня оновлювали рейтинг у лігах. Із 14:00 – обід, із 15:00 до 18:00 учасники знову розв'язували задачі. На літній школі немає непояснених задач, як акцентував О.Міца. Увечері учасники відпочивали й мали, зокрема, спортивне дозвілля.

У першій лізі – і студенти УжНУ. Сергій Лошак, другокурсник ФІТ, займається спортивним програмуванням. Літню школу вважає нагодою потренувати навички. Каже: «Спортивне програмування – така сфера, де слід

вирішувати задачі за допомогою різних алгоритмів. Проводять змагання, де дається набір задач на певний час, і потрібно якомога більше їх розв'язати. Тут усе чудово організовано, круті лектори, котрі чимало досягли в житті. І це мотивує».

В останній день Школи відбувся Літній кубок Закарпаття з програмування. Переможців нагороджували грамотами та призами. У кожній лізі визначали одне перше, два другі й три треті місця. Як наголошували організатори, за 7 днів студенти й учні опановують такий обсяг матеріалу, який у звичайному режимі вивчали б щонайменше впродовж двох місяців.

Мирослава Гараздій,
«Погляд».

Підприємництво й Beyond 5G Математики, спорт і хобі

Наші студенти запускають власні стартапи в технологічному просторі Beyond 5G. В УжНУ розроблятимуть і впроваджуватимуть інноваційні підприємницькі освітні програми. Про це, зокрема, йшлося на пресконференції щодо міжнародного наукового проекту «Розширення можливостей високих технологій для закладів вищої освіти» (Skills2Scale).

«Beyond 5G — ідея про те, що буде в майбутньому, — наголосив Володимир Смоланка, ректор УжНУ. Проект допоможе готувати кваліфікованих фахівців у сфері технологій Beyond 5G, і це стимулюватиме інновації та економічне зростання. Тобто заклади вищої освіти відіграватимуть провідну роль у розробці й упровадженні мереж і програм Beyond 5G». Власне альма-матер керуватиме двома робочими пакетами.

Іван Миронюк, проректор із наукової роботи, повідомив: до проекту залучені структурні підрозділи УжНУ (і студенти, і викладачі), де реалізовуватимуть нові навчальні програми чи їхні компоненти, готуючи відповідних фахівців, котрі зможуть працювати у сфері 5G. «Хоч в Україні поки немає, але розуміємо, що майбутнє за цим. Навіть уже є 6G. Щодо факультетів, то йдеться про такі: інформаційних технологій, стоматологічний, біологічний, фізичний, Навчально-науковий

інститут хімії та екології. Крім того, беруть участь і ключові підрозділи — Стартап-центр УжНУ й науково-дослідна частина».

Проект — фактично розбудова підприємництва за допомогою 5G, зі слів Надії Бойко, координаторки проекту, радниці ректора з інновацій, завідувачки кафедри клініко-лабораторної діагностики та фармакології. Ініціатива вже частково впроваджена в навчальний процес. Є курси на різних факультетах, де в межах тієї чи іншої дисципліни йдеться про підприємництво. Однак немає загального курсу. Цього, власне, представники УжНУ вчать в міжнародних партнерів.

Студентам проект допоможе втілити мрії. Вони зможуть ділитися навичками з іншими, а також відкрити власний бізнес. Загальна тривалість проекту — 15 місяців. Складається з двох фаз. Перша — із травня 2023 року до грудня 2023-ого; друга — із січня 2024 до липня 2024. Загалом фінансування для всіх учасників проекту становить 750 тисяч євро. УжНУ отримує 81 тисячу євро для реалізації двох етапів проекту. Наш університет співпрацюватиме з урядовими організаціями, підприємствами, науковими установами, а також з іноземними партнерами із шести країн.

Мирослава Гараздій,
«Погляд».

Скільки людей — стільки думок. У нашому випадку, скільки студентів — стільки й різних видів спорту. Правда ж захоплює, коли молодь про останній відгукується як про хобі? Між парами, після роботи, незважаючи на погоду чи настрій, здобувачі фаху тренуються. Студенти факультету математики та цифрових технологій — не виняток. Ба більше — багатогранні у виборі рухливого відпочинку. І з радістю допомагають захищати честь рідного підрозділу й на міжфакультетських змаганнях. Хто ці герої? Нумо знайомитися!

Ганна Ціпак (закінчила 2 курс): «Пригадую, у 6 класі перевелася до іншої школи. Спорт там був важливим, бо не просто сиділи на фізкультурі, а реально мали заробити оцінку. Спершу спостерігала, як грають хлопці, потім захотілося приєднатися. Почало виходити, спорт став звичкою. Іноді навіть прогулювала уроки, міняла їх на волейбол. Був спортивний інтерес, оскільки командою їздили на районні змагання. Граю також у теніс. Спорт — уже моя невід’ємна частина життя, він приносить задоволення. Спершу був як хобі. Крім того, подобається волейбол, бо це — командна гра, яка зближує. Спортивне життя продовжила і в університеті. Була учасницею міжфакультетських змагань із волейболу».

Андрій Вогар (закінчив 1 курс): «Професійно ніколи

не займався. Ходив на шкільні футбольні тренування. Виступав за команду школи із 7 до 11 класів, із хлопцями в дворі. У 10 років двоюрідний брат дуже фанатів від гри, тоді і я подивився на футбол уже як уболівальник. Це — найпопулярніший вид спорту. То головна причина, чому мені подобається. Крім того, батько часто дивився поєдинки».

Лідія Базелюк (закінчила 2 курс): «Займаюся великим тенісом. Із самого дитинства ходила дивитися на тренування до брата. Із п’яти років уже сама почала займатися. Мені подобалося: це — фізично активний вид спорту, який покращує реакцію, допомагає розвивати м’язи й тримати себе у формі. До того ж я висока, що є перевагою. Займалася професійно в Берегові, їздила на різні змагання й здобувала призиви місця в обласних і всеукраїнських баталіях. Після початку навчання в університеті більше часу перебуваю в Ужгороді, тому зараз займаюся просто для себе (найчастіше ходжу на «Авангард»). Також нещодавно брала участь в університетських заходах із волейболу».

Віталій Бровді, (закінчив 2 курс): «Займаюся велоспортом. Для мене це — хобі. Почав кататися у 2020-ому разом із друзями у Виноградіві. Завжди хотів кудись далі, а друзів це не цікавило, тому почав катати-

ся сам ближніми селами. Їздив до Хуста, до Іршави. Так минув перший сезон. У 2021-ому влітку вперше проїхав понад сто кілометрів, дуже тишився. Вступивши до УжНУ, розпочав сезон тут. Нові дороги, нові села, і все дуже цікаво. Улітку 2022-ого проїхав з Ужгорода до Виноградава, а наступного дня — у зворотному напрямку. У підсумку за два дні подолав близько 250 кілометрів. Загалом за перші три сезони проїхав майже 3500 км на старому німецькому велосипеді. Екіпіровка — із секонд-генду, тому займатися можна, не маючи нічого. Цієї зими придбав якісний професійний велосипед, призначений і для гравію, і для трас. Із початку сезону проїхав уже близько 500 км. Велоспорт — те, що торкнуло мене вже давно, бо це — час тільки для себе. Ти сідаєш і крутиш... Першу десятку, другу, третю, сьому... Багато часу є для роздумів. Також то — змога знайомитися із цікавими людьми наших сіл та міст. Зупиняюся попросити води в спеку, спілкуюся. Це — завжди цікаві та класні співрозмовники».

Потішно, що, незважаючи на зміну обстановки, місця проживання, наші студенти віддані своєму хобі. До того ж подібні гартування зміцнюють дух та командний настрій серед студентів загалом.

Євгенія Чонка,
студентка
відділення журналістики.

Маємо 30 комп’ютерів від Університету Центрального Ланкаширу (Велика Британія): у Центрі інформаційних технологій (де є й заняття з комп’ютерної грамотності для ВПО), на факультеті історії та міжнародних відносин і в новоствореному Проектному офісі УжНУ.

ФОТОФАКТ

Фото із сайту УжНУ

Пандуси та новенькі житлові блоки для людей з інвалідністю У гуртожитках №№ 4—5 — осучаснення

Із двох входів до гуртожитку № 4 тепер — пандуси. Ще один — до гуртожитку № 5. Це стало можливим завдяки фінансовій підтримці Dorcas Ukraine.

Річ у тім, що згадана організація активно допомагає з початку повномасштабного вторгнення. Зокрема, сприяє в покращенні житлових умов для вимушених переселенців. Тож іще взимку тривали перемовини щодо оновлення гуртожитків приміщень. У процесі робіт дещо переглянули плани й облаштували на

перших поверхах обох сусідніх гуртожитків два блоки (у кожному є дві кімнати) для людей з інвалідністю: розширили дверний отвір, збільшили простір, повністю оновили санвузли.

«Сьогодні в наших гуртожитках проживає майже 500 внутрішньо переміщених осіб, із них понад 130 — діти. Це — люди, які не мають куди піти, і ми стараємося зробити прийнятні умови проживання не лише для студентів, а й для вимушених переселенців. Крім згаданих 500 лю-

дей, є ще понад 100 студентів Ужгородського національного університету, котрі теж є внутрішньо переміщеними. І гадаю, їхня кількість після вступної кампанії зросте. Тож стараємося вдосконалюватися. Не шукаємо причини, натомість шукаємо можливості. Удячні всім, хто допомагає нашому вищеві покращити умови проживання», — зауважив проректор Ігор Король.

Технічні приміщення гуртожитку № 4 (що розміщені ближче до гуртожитку № 5) нині — осу-

часнені. Там же встановлено й один із пандусів. Його вже протестували. Ще облагороджують вхід. Василь Кепич, директор студмістечка, мовив: «Бачите, завершується окремі роботи. Цей вхід — для людей з інвалідністю. Ідеться наразі про поселення сюди тих, хто вже живе в нас. До того ж маємо студентів із числа ВПО. І якщо до нас вступають такі особи, то маємо що їм запропонувати. Усвідомлюємо: у зв’язку з війною є чимало травмованої, пораненої молоді».

Зміни стали можливими завдяки проекту «Багатоцільова грошова допомога та ремонт місць компактного проживання переселенців у Східній та Західній Україні». Частина проекту спрямована на забезпечення потреб у Запорізькій області, інша — у Закарпатській. «Мета ініціативи з пандусами та кімнатами для осіб з інвалідністю — допомога переселенцям у задоволенні базових потреб, — розповіла Дебора Резнік, регіональна менеджерка Dorcas Ukraine. — Загальна кількість місць компактного проживання, де ми забезпечили косметичний ремонт, — 25. Dorcas оплатив встановлення трьох таких пандусів, щоб людям з інвалідністю було легше діставатися місць компактного проживання. Також профінансував роботи із заміни вікон, ремонту вбиралень, душових кабін. Сподіваємося, це допоможе переселенцям проживати в достойних умовах».

В УжНУ продовжують працювати над покращенням житлових умов для ВПО, аби ті, кому довелося тікати від війни, могли відчувати теплий прийом і комфорт сповна.

Мирослава Гараздій,
«Погляд».

Допомогти релокованим медійникам...

Із початку повномасштабного вторгнення на Закарпаття переїхала велика кількість українців, яким потрібно продовжувати жити й працювати. Крім адаптації до нового регіону, люди потребують професійної реалізації. Нові перспективи у сфері медіа та комунікації для спеціалістів, котрі прибули

в Закарпатську область заради безпеки, — головне завдання проекту «Вільні медіаможливості». Актуальні питання в цьому контексті розглядали на круглому столі «Вільні можливості для вільного життя». Як зазначила Анна Головицька, координаторка зазначеного проекту, «Вільні медіаможливості» реалізують

ГО «Вільні медіа Закарпаття» у партнерстві із Закарпатською обласною організацією Національної спілки журналістів України, Агенцією регіонального розвитку Закарпаття, благодійною організацією «Фонд Андрія Півня», Центром кар'єрного розвитку та профорієнтації «Центр кар'єри УжНУ» у межах програ-

ми «Стийкість» і які впроваджують Чорноморський фонд регіонального співробітництва в партнерстві з ЕРІМ та фінансує Європейський Союз». Своєю чергою, Віталій Мещеряков, голова ГО «Вільні медіа Закарпаття», наголосив: «Люди приїжджають і не можуть знайти себе в журналістиці; і в них два виходи: або їхати за кордон і працювати, вочевидь, не за фахом, або тут перекваліфікуватися. Є випадки, коли наші колеги працювали кухарями, будівельниками, тому, щоб цього не сталося, допомогти їм і покликаний наш проект. Допомогти знайти себе тут, знайти необхідні зв'язки, знайти себе психологічно, знайти себе в професії».

Маріанна Колодій, директорка Центру гендерної освіти, порушила гендерні питання в адаптації ВПО. Володимир Приходько, професор, директор НДІ «Інститут держуправління та регіонального розвитку», завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, розглянув економічні особливості Закарпаття. Тетяна Бутурлакіна, керівниця

Центру кар'єри УжНУ, розповіла про професійну адаптацію внутрішньо переміщених осіб. А Володимир Тарасюк, доцент кафедри журналістики, головний редактор газети «Погляд», порушив тему адаптації студентів-медійників. А Головицька, координаторка роботи Фонду Андрія Півня, презентувала результати опитування внутрішньо переміщених осіб, зазначивши: «Говорячи про кар'єрно-професійні проблеми, перше, що ми чуємо найчастіше, це — зайнятість не за фахом». Пояснила тим, що елементарно аби жити, якимось заробляти, прогнати сім'ю, вирішувати побутові питання, люди працевлаштовуються там, де є можливість, а не за фахом».

Учасники круглого столу також почули розповіді релокованих медійників. А загалом проект «Вільні медіаможливості» покликаний створити можливості реалізуватися для охочих із числа внутрішньо переміщених осіб і адаптуватися у нашому краї.

Юлія Філіп, Софія Батечко,
студентки
відділення журналістики.

Війна забрала життя студента, добровольця ЗСУ Івана Буцка

І.Буцко вчився на медичному факультеті. У 2021 році юнак, маючи диплом молодшого спеціаліста й успішний досвід роботи в обласному клінічному центрі нейрохірургії та неврології, вирішив здобувати ступінь бакалавра в медсестринстві, опановуючи управлінські та

організаційні компетентності, поглиблюючи клінічні знання, навички. Зранку в лікарні, після обіду на заняттях — Іван встигав усюди й усюди був ефективним, успішним.

Із початку повномасштабного вторгнення росіяни став на захист нашої країни, узнявши академічну відпустку. Служив медиком у підрозділі та рятував побратимів.

17 липня ворожий обстріл обірвав життя нашого захисника. Колектив медичного факультету із жалем та скорботою згадає про Героя. Боляче, коли відходять такі щирі, світлі люди. На усмішку Івана вдома чекали донечка й дружина. Сумуємо, співчуваємо сім'ї, родині, друзям. Доземний уклін і слава ЗАХИСНИКАМ України!

Студенти УУННІ в європарламенті

Екскурсійна поїздка стала можливою завдяки запрошенню представника Європарламенту Мартона Дьондьоші та зусиллям директора УУННІ Олександра Шпеника. У результаті 15 студентів відвідали Брюссель, де бачили Королівський палац, знакову пам'ятку столиці Бельгії Атоміум, історичний музей. Крім того, побували в Генті.

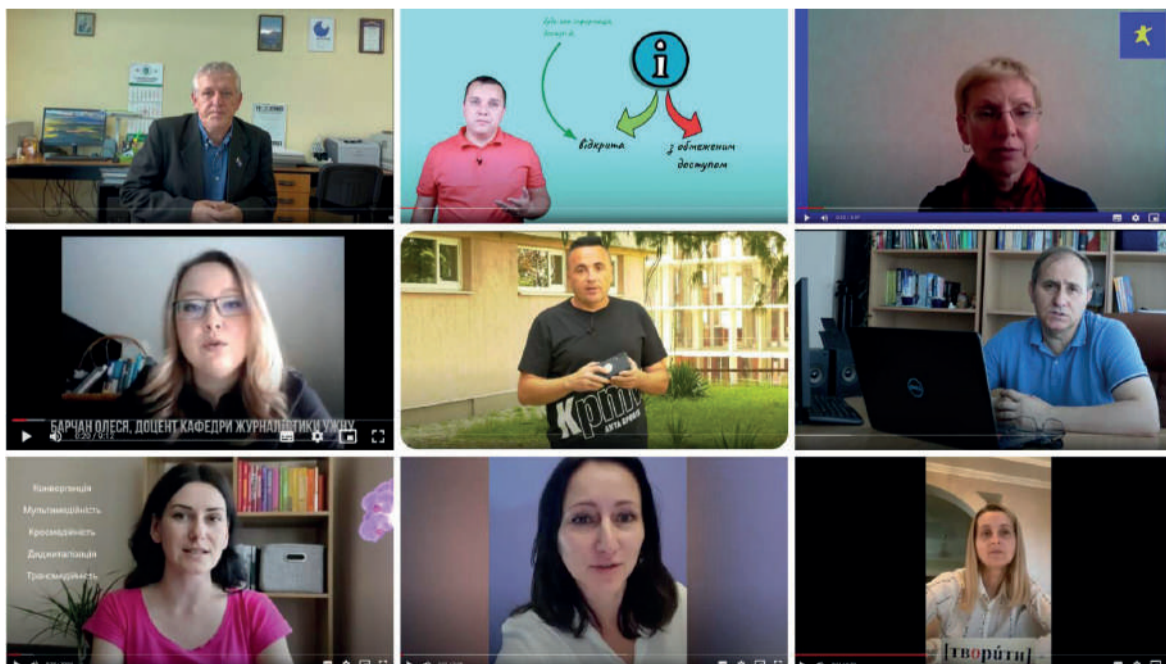
Від М.Дьондьоші та радниці з питань комунікацій Кларі Молнар-Нодь студенти довідалися про різноманітну діяльність європейського парламенту, роботу його комітетів, взаємодію з Єврокомісією, європейську політику. Загалом екскурсія виявилася насиченою та пізнавально-навчальною.

**За інформацією
Українсько-угорського
навчально-наукового
інституту.**

Відповідати рівню Блума...

Дещо про те, як стажувалися викладачі кафедри журналістики

Наші педагоги навчалися в Академії викладачів журналістики, якій дав життя Український інститут медіа та комунікації у співпраці з

DW Akademie. Мета ініціативи — покращення методики викладання та вдосконалення новітніх навичок. А загалом — сприяння якості української медіаосвіти й

підвищення кваліфікації педагогів. Навчання тривало кілька місяців. Щосереди 4 години на день викладачі кафедри журналістики відвідували онлайн-заняття, де

виконували чимало цікавих завдань, ділилися досвідом, слухали актуальні поради.

Загалом стажування тривало 180 годин. Кожен викладач записав свій навчальний подкаст та відеотуроріал. Готували презентації із сучасними елементами, адже потрібно бути обізнаними з новітніми програмами, які так чи інакше допоможуть у співпраці зі студентами. Підсумковий етап — презентація розробленого або оновленого курсу. На кафедрі журналістики такий досвід — перший. Тренерами Академії були викладачі українських та закордонних університетів, медіаексперти, медіаконсультанти, сертифіковані DW Akademie.

Завідувач кафедри Євген Солонін мовив: «Участь у такому проекті — своєрідний виклик, адже, за умовами, учасниками мали стати всі колеги з нашого підрозділу, відвідування занять — становити не менше

80%, а виконання домашніх завдань — 100 відсотків. Навчальну програму розробили з акцентом на нові підходи до планування курсів та проведення занять, а також з урахуванням особливостей онлайн-освіти, потреб студентів-журналістів. Попри те, що сучасні медіаплатформи, форми завдань декому давалися нелегко, забирали багато часу, — із викликами впоралися всі! Завдяки участі в проекті здобули не тільки нові знання, а й незабутні враження. Важливо, що методики, форми, інтерактивні платформи застосовувалися в студентських аудиторіях паралельно з навчанням в Академії й будуть використані в подальшому. У результаті кожен отримав сертифікат, підтверджений корисними знаннями, професійною комунікацією з колегами та незабутніми емоціями».

Анастасія Стегайло,
студентка
відділення журналістики.

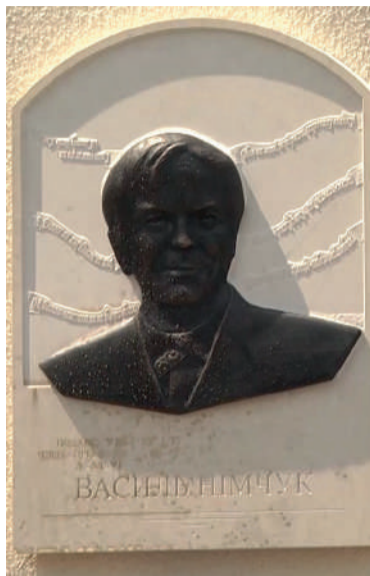
Барельєф Василя Німчука відкрили в Довгому

До 90-річчя вченого із Закарпаття

В.Німчук народився 6 липня 1933 року в селі Довге колишнього Іршавського району. Один із перших випускників філологічного факультету нашого вишу.

Працював в Інституті української мови НАН України на посадах директора (упродовж 10 років) та завідувача відділу історії української мови. Заснував ака-

демичний журнал «Українська мова» і був його головним редактором. Вагомим зусиллям докладав до формування нового правопису. Василь Васильович — пал-

кий патріот. Любив, цінував рідну мову. Доктори, кандидати філологічних наук із теплотою згадують професора, а його творчі здобутки стали настановою для багатьох фахівців. Наукова спадщина вихідця із Закарпаття — близько 500 публікацій із діалектології, історії мови, українського глота- та діалектогенезу, стилістики, едиційної археографії, ономастики, етимології — вражає глибиною та різнобічністю.

Особливим для професора було його село Довге. До останніх днів працював над словником місцевої говірки. Ця праця мала стати вагомим внеском в українську діалектну лексикографію. Учений так і не встиг опублікувати зібраний матеріал, його опрацьовує колектив кафедри української мови УжНУ, готуючи видання. У на-

шому університеті, зокрема на філологічному факультеті, не так давно відкрили бібліотеку В.Німчука.

У квітні 2017 року Василь Васильович приїжджав до Ужгорода на студентську науково-практичну конференцію. Виступ перед студентами й викладачами філфаку, на жаль, був останнім...

6 липня 2023 року в Довгому тривали урочистості з нагоди 90-ліття з дня народження В.Німчука. Тоді ж відкрили й освятили барельєф професора. Зібралось багато гостей, серед них — і викладачі нашого вишу. Вони відвідали місце вічного спочинку Василя Німчука, поклали квіти на могилу та згадували видатного науковця.

Аліна Протасова,
студентка
відділення журналістики.

Про естонську літературу

«Вишнева гілка» — роман естонської літератури Арво Вал-

тона. Ознайомити з ним вітчизняного читача допомогли видавництво «Карпатська Вежа» за підтримки фонду «Еєсті Културкапітал». Переклад виконав Микола Антоненко, знавець естонської та фінської мов.

У наведеному романі осмислюються одвічні теми буття й небуття, мистецького покликання, спадкоємності поколінь, кохання, які автор розглядає крізь призму знань, що є здобутком людства. Книжка містить 138 сторінок. Вони надихають цінувати життя та бачити приємне в дрібницях...

«Є життя, і це повна відповідь», — твердить автор. Рекомендую прочитати цей роман усім, хто хоче подивитися на буття під іншим кутом.

Катерина Жеребак,
«Погляд».

«ASM band» від журналістів

У Боздоському парку відбувся концерт гурту студентів відділення журналістики. Це — Анастасія Джуліна, Максим Галашко та Сніжана Безкровна. Колектив створений не так давно. Анастасія поділилась ідеєю назви — «ASM band» — за принципом набору перших літер імен учасників. І саме в такому порядку — Анастасія, Сніжана, Максим.

Підтримати ж талановитих виконавців на дебютному концерті прийшло близько 30 глядачів. Наполегливістю, вірою, завзятістю та бажанням нашої молоді можна тільки захоплюватися.

Тим часом гурт узяв участь у

відкритті другої в Ужгороді книгарні «Є», коли була автографесія відомих письменників Мар'яни Прохасько, Андрія Любки та Олександра Гавроша.

Далі святкування перенесли просто неба. Серед виступів українських митців був і «ASM band». Максим розповів, що за декілька десятків виходів на сцену вже звук до неї, хоч хвилювання є завжди.

Усі ж трое зазначили: саме завершувався семестр і тривала практика. Тож на репетиції зібратися було непросто, і тільки під кінець тренування входили в ритм.

«Узяли на себе забагато, але ми цим живемо, тому сили знаходимо», — кажуть виконавці. Бажаємо наснаги та зростання!

Вікторія Шекмар,
Софія Батечко,
студентки
відділення журналістики.

10 років розвитку

Медіацентр УжНУ відзначив ювілей

5 липня свою десяту річницю від дня заснування відсвяткував Медіацентр УжНУ. Із цієї нагоди в залі Археологічного музею ім. професора Е.Балагурі редакція збирала друзів — випускників, колег, знайомих гостей, які так чи інакше причетні до історії ресурсу або є його прихильниками.

Урочистості розпочалися хвилиною мовчання в пам'ять про загиблих у російсько-українській війні. Відтак слово мали почесні гості та члени редакції — професори Федір Шандор, Галина Шумицька (одна із засновниць і незмінна директорка Медіацентру) та ректор Ужгородського національного університету Володимир Смоланка.

Присутні на святі відзначали, що ювіляр є важливим не лише для УжНУ, а й для всієї обласної журналістики, адже відіграє вагомий роль в інформуванні та підготовці кадрів. Варто додати: значна кількість колишніх студентів-медійників, які пройшли школу редакції, реалізу-

валися в професії та працюють на відомих національних і обласних ресурсах.

«За 10 років роботи Медіацентру є чим пишатися, — зазначає доцентка Наталя Толочко, багаторічна працівниця редакції. — Для мене Медіацентр асоціюється з розвитком, удосконаленням, дружбою та підтримкою. Я дуже ціную досвід, який здобула тут, колег. Радію, що на сайті спільно з фахівцями вдалося реалізувати серію матеріалів про історію університету та багато інших корисних проєктів. Медіацентр — справжня школа практичної журналістики, і важко переоцінити його роль в інформпросторі УжНУ».

Зустріч тривала майже шість годин, упродовж яких присутні ділилися спогадами про роботу, згадували студентські роки й обговорювали майбутнє. Теплі слова про ювіляра сказали Мирослава Лендфель, проректорка УжНУ з науково-педагогічної роботи, Віктор Дрогальчук, відомий закарпатський медійник,

Василь Ільницький, директор інформаційно-видавничого центру УжНУ, та інші. Було й чимало подарунків. Зокрема, від редакції «Погляду» медіацентрівці отримали символічний кубок із побажаннями тримати журналістську форму й надалі та перемогти на інформаційній ниві.

Крім того, у присутніх була можливість залишити ще один слід в історії ресурсу — відбиток рук на прапорі Медіацентру. Відтепер красуватиметься на стіні редакції, яка буде продовжувати розвиватися й готувати майбутні покоління журналістів.

Завершили свято красивим жестом від організаторів — закликом допомогти донатами на ЗСУ, завдяки яким є можливість провести захід у безпечному місці. Приєднуємося до вітань та бажаємо нашим колегам відсвяткувати ще не один ювілей, адже ми об'єднані спільною метою!

Андрій Русин,
студент
відділення журналістики.

Фото Тетяни Лесюк

Геодезія та землеустрій: як здобувають знання студенти географічного факультету

Ні для кого не секрет, що геодезія — одна з найзатребуваніших та перспективних професій сьогодні. Жоден будівельний захід не обійдеться без кваліфікованого спеціаліста, який бере на себе величезну відповідальність — докладно вивчити місцевість, де будуватиметься певний об'єкт, скласти картографування території, стежити за процесом зведення споруди, а також оцінювати її стан після завершення робіт. Усім цим займається геодезист.

Географічний факультет УжНУ щороку відчиняє

двері для абітурієнтів, щоб у майбутньому випустити нове покоління професіоналів. Одним із таких студентів, які зараз здобувають знання зі спеціальності «Геодезія та землеустрій», є Олександр Тяско. Закінчив 2 курс та вже має певний досвід у вивченні обраної галузі. На прохання розповісти про враження від навчання юнак охоче відгукнувся, тому пропонуємо вашій увазі мініінтерв'ю.

— **Що вивчають геодезисти?**

— Геодезія як наука вивчає методи визначення фігур та розмірів землі, а також зображення земної поверхні на картах і планах. Я вже чимало опанував. Ось, наприклад, умію визначати координати будь-якої точки на землі, висоту споруд, читати умовні знаки на карті тощо. У всіх своїх діях керуюся стандартами Земельного кодексу України. Також нещодавно почав опановувати технології з GPS-методами, що виявилось дуже цікавим заняттям».

— **Чи була в тебе можливість застосувати свої теоретичні знання на практиці?**

— Так, була. Переважно вся вивчена теорія дала нам базу для роботи з приладами. Тож на практиці дуже швидко зрозуміли, як виконувати поставлені завдання. Загалом практика — цікава: ми вивчали геодезичні прилади, як із ними працювати... Нашим керівником була старша викладачка Еліна Лахоцька, котра супроводжувала групу із 16 осіб. До того ж ми вирішили додати більше фарб до роботи: створили 2 бригади й поділили між собою такі ролі, як бригадир, спостерігачі та математики. Було весело.

— **Крім навчання, чи займаєтесь іншими видами активної діяльності?**

— Ще б пак! Брала участь у Тижні географічного факультету. Були змагання з футболу на Кубок ректора.

— **І насамкінець: які твої за-**

гальні враження від навчання на географічному факультеті?

— Чудові! Із кожним курсом дедалі більше нової й корисної інформації, яка точно пригортається в професії геодезиста. Так само ця спеціальність є дуже актуальною, оскільки в післявоєнний час країна буде стрімко відбудовуватись і жодне будівництво та зведення інфраструктури не зможуть обійтись без спеціаліста-геодезиста.

Отже, хто опановує спеціальність «Геодезія та землеустрій», той обирає професію сьогоднішнього дня, яка не втрачає своєї цінності й важливості в суспільстві. Абітурієнтам слід задуматися над вибором саме цієї спеціальності, тому що географічний факультет пропонує не лише якісні й корисні знання, а й чудову атмосферу проведення студентського життя в затишному колективі.

Євгенія ЧОНКА,

студентка

відділення журналістики.

«Кіт у чоботях-2» на економічному

Студенти відновили традицію кіновечорів в альма-матер. І не тільки

У розпалі — канікули, але ми ще довго наповнюватимемося емоціями, пов'язаними з минулим семестром. Зокрема, чимало цікавого було й на економічному факультеті. До прикладу, активна молодь організувала собі один із найпривабливіших видів проведення студентського дозвілля — перегляд кінофільмів. Зініціювала такий захід четвертоккурсниця Людмила Кошук, голова профбюро підрозділу. Дівчина розповідає: «У нас демократична країна, то й обирали фільм ми за таким же принципом. Було створене опитування за допомогою google-форми. Кожен, хто бажав прийти, міг проголосувати за пропонований варіант або ж подати свій. Статистика відповідей виявилася дуже цікавою, і серед усіх фільмів (бойовики, фантастика, комедії тощо) студенти більшість голосів обрали мультфільм «Кіт у чоботях-2».

Не тільки для економістів! Долучатися могли всі охочі, адже соціалізація — важлива складова життя університету, як наголосив Віталій Сержанов, декан економічного факультету. І додав: «Кіновечори ми проводимо вже кілька років. Ідея не нова. Вирішили відродити традицію. Ініціативи студентів однозначно потрібно підтримувати. А ще в умовах війни. Це — один із заходів, які можливо провести для нашої молоді».

Позитивні враження від перегляду мультфільму залишилися в першокурсниці Вероніки Надь: «Захотілося цікаво провести час.

Гадаю, подібні зустрічі потрібні, тому що нам не вистачає комунікації. Так виходить, що взагалі не бачимося зі старшими курсами, тому є можливість більше познайомитися, поспілкуватися. Про захід я дізналася з телеграм-каналу економічного. Там проводили опитування стосовно дати, часу та вподобань щодо фільму. Планую й надалі долучатися до таких ініціатив».

Економічний факультет насправді активний в організації дозвілля та практики для студентів. Адже навчання повинно бути не тільки інформаційно насиченим, а й цікавим. За словами студентки Л.Кошук, більшість заходів, які відбуваються в підрозділі, проводять В.Сержанов та Людмила Сахарнацька, заступниця з виховної роботи.

Часто економісти організують екскурсії на підприємствах Закарпаття. Студентам особливо до душі знайомство з власниками та директорами виробництв, оскільки спеціалісти в подальшому запрошують на практику та роботу. Також викладачі проводять для студентів зустрічі з представниками бізнесу. І не тільки пов'язаного з виробництвом. Є можливість поспілкуватися з вузькопрофільними фахівцями: банкірами, страхівниками, логістами тощо.

Крім того, події відбуваються із ініціативи студентів. Молодь бере участь у спортивних змаганнях із футболу, баскетболу, волейболу й навіть кіберспорту та в інших заходах. Кубок ректора, «Студентська весна-2023» це підтверджують. А, власне, різні івенти лише додаватимуть наснаги для навчання.

Євгенія ЧОНКА,
студентка
відділення журналістики.

Навчання, яке забирає час, але дає можливості,

або Медична освіта: виклики для студентів

Професія лікаря є однією з найважливіших у світі. Але часто ми забуваємо, наскільки важко пройти шлях студентам-медикам до того, щоб стати професіоналом. Потрібно докласти чимало зусиль, озброїтися відповідальністю та самовідданістю.

Наталія Феннич, котра закінчила 1 курс медичного факультету, розповіла, що фах обрала ще в дитячому садочку. Тоді завжди гралася в лікаря й ставила «крапельниці» тітці. І всі навколо знали, якою буде майбутня професія дівчинки. А чималий внесок у це зробив дядько, котрий, власне, працює лікарем. Він завжди слугував прикладом для Наталії. Вона додала: «Найважче дають-

ся анатомія й гістологія. Думаю, зі мною погодяться всі медики. Кількість інформації неймовірно велика, а знати потрібно багато, бо це — базові предмети, на яких і будуватиметься наше навчання. Викладачі вимагають неабияк, оскільки йдуться про основу основ».

Олександр Олексюк (теж закінчив 1 курс) так само вважає: здобуття медичних знань є одним із найважливіших та водночас одним із найпрестижніших напрямків. І якщо старатись, учини, складати все вчасно, то немає нічого надскладного. Також дівчина зазначила: «Я з дитинства мріяла бути лікарем. Надихнув мене батько, який теж обрав цей фах. Завжди хотіла брати приклад із тата».

Попри важкий студентський шлях майбутні медики мають багато можливостей для розвитку та вдосконалення навичок. Наталія розповіла: «Оскільки УжНУ видає диплом міжнародного зразка, то студент може спокійно поїхати навіть за кордон. Також я знаю: у нашому університеті є навчання за обміном; тому здобути знання є змога і в іншій країні. Ще мені подобається, що, будучи студентом, уже можна працювати фармацевтом чи фельдшером. Це — чудова можливість практикуватися, знайти багато знайомств, що може допомогти в подальшому».

Софія Батечко,

студентка

відділення журналістики.

Незадекларована праця в Україні: тень, що потребує прозорості

Літо в розпалі, багато студентів у вільний від навчання час шукають можливість підзаробити. На жаль, часто роботодавці пропонують неофіційне працевлаштування. Управління інспекційної діяльності в Закарпатській області роз'яснює, чим загрожує таке явище.

Україна як багата на талановитих людей та ресурси держава стикається із серйозною проблемою для свого економічного розвитку та соціальної справедливості — незадекларованою працею — явищем, яке ховається в тіні та має негативний вплив на суспільство в цілому.

Незадекларована праця охоплює роботу, що виконується без офіційної реєстрації та оподаткування. Це — нелегальні операції на ринку трудових відносин, де працівники виконують завдання без оформлення договорів і соціального захисту. На перший погляд може здатися, що ця проблема стосується лише фізичних осіб. Однак насправді незадекла-

рована праця зачіпає кожного.

По-перше, така діяльність позбавляє державний бюджет важливих податкових доходів. Роботодавці та працівники уникають сплати податків, що створює прогалину у фінансуванні освіти, охорони здоров'я та інших важливих сфер суспільного життя. Це має прямий вплив на якість надання послуг та можливості розвитку країни.

По-друге, незадекларована праця посилює соціальну нерівність. Професійна захищеність, доступ до соціального страхування та інших пільг залежать від офіційного статусу працівника. Люди, які працюють у тіні, позбавлені таких прав та захисту; і це поглиблює проблему бідності й соціальної вразливості.

По-третє, незадекларована праця підриває її ринок. Роботодавці уникають сплати мінімальної зарплати та інших норм безпеки на робочому місці. Це створює нерівні умови для офіцій-

них підприємств і працівників, підриває конкурентоспроможність, погіршує умови праці.

Незадекларована праця також загрожуює економічній стабільності країни: перешкоджає залученню іноземних інвестицій та розвитку власного підприємництва. Нелегальна конкуренція порушує правила гри, створює невідповідності для бізнесу.

Незадекларована праця — не лише проблема окремих осіб, а й загроза для розвитку країни в цілому. Для того, щоб побудувати справедливий та стабільний економічний систему, яка сприятиме національному процвітання, необхідно підвищувати обізнаність щодо цієї проблеми та спільними зусиллями вживати ефективних заходів для боротьби з незадекларованою працею.

За матеріалами

Управління

інспекційної діяльності

в Закарпатській області

Західного міжрегіонального

управління Держпраці.

«І кожен фініш — це, по суті, старт»... Кінець навчального року для випускників УжНУ

Ось і закінчився ще один семестр. Для когось — останній. Більшість факультетів нашого університету навчалися очно, дистанційним воно було тільки в деяких випадках. Цьогоріч ми, нарешті, змогли зустрітися зі своїми друзями й викладачами в рідних аудиторіях. Для випускників, котрі опанували фах онлайн три роки, цей навчальний рік — незабутній. Захист курсових і дипломних робіт, сесія, державні іспити відбувалися в альма-матер.

Ми поспілкувалися із випускником факультету математики та цифрових технологій Миколою, який здобув ступінь бакалавра за спеціальністю «Математика та інформатика». Юнак розповів про цьогорічний дипломний захист: «Вибір теми, я б сказав, не був дуже важким, оскільки мені подобаються програмування й педагогіка, тож я вирішив ці два напрямки поєднати у своїй роботі. Хотілося зробити таке, чого ще ніхто не виконував, отож і виникла ідея створити мобільний додаток для тестування при дистанційному навчанні в школі. Шукав в інтернеті, чи є щось схоже... Не знайшов. Залишилось обрати наукового керівника й запропонувати тему. Працював над дипломною орієнтовно із січня до кінця травня, згідно з календарним планом. Труднощів як таких не виникало, якщо ж і траплялися, то вирішував доволі швидко».

На запитання, чи хвилювався перед захистом, студент відповів: «Спочатку трохи хвилювався. Однак коли почався захист, то я зміг заспокоїтися, старався розповісти про свою роботу цікаво. Думаю, у мене вийшло. Із нетерпінням чекав оголошення оцінок і був задо-

волений, коли отримав «відмінно». Суттєвої різниці між курсовою та дипломною не помітив, крім часу, витраченого на опрацювання матеріалу. Майбутнім бакалаврам я б рекомендував обирати тему якомога швидше й ту, яка по-справжньому цікава, адже тоді вони її зможуть вивчити якнайкраще, добре оперуватимуть поняттями. До того ж коли ти працюєш над тим, що приносить задоволення, це — приємніше. Перед захистом необхідно відкинути всі переживання, розповісти про свій проект цікаво та впевнено».

Сергій (спеціальність «Хімія») розповів: «До держіспиту готувався недовго, але доволі ефективно. Опановуючи англійську (ЕВІ), дивився фільми, слухав пісні, перекладаючи їх, щоб поповнювати словниковий запас. Для другого предмета проходив попередні тестування, випишував помилки й аналізував їх. Держіспит минув спокійно. Складні питання є всюди й завжди; ти не можеш усього знати, тому в таких випадках я старався перечитувати кілька разів питання й знаходити хоч якийсь зв'язок у схемі «питання—відповідь». В інших випадках покладався на удачу та інтуїцію».

Майбутній науковець поділився порадами:

«Головне — не переживати, усе буде добре. За умови, звісно, якщо готуватися».

Газета «Погляд» бажає всім гарних канікул. Набирайтеся сил і готуйтеся до нових звершень!

Юлія Філіп та Софія Батечко,
студентки
відділення журналістики.

Після чотирьох років навчання...

У студентів 4 курсів відбулося вручення дипломів, і я вирішила дізнатися, яким було здобуття фаху для випускників Ужгородського національного університету. Зокрема, поспілкувалася з бакалавриною відділення журналістики Юлією Дердюк.

— Яке загальне враження залишилося від навчання в нашому виші?

— Університет дав мені поштовх для подальшого розвитку й розуміння, як повинна працювати журналістика в країні. Програма навчання була спрямована на те, щоб ми мали підґрунтя з теорії та практичні навички з усіх напрямків журналістики. Не скажу, що, закінчивши університет, ти вийдеш із його стін професійним медійником. Тут усе залежить від студента, адже журналістика багатогранна, кожна вузька спеціалізація має свої нюанси. У них і потрібно розібратися!

— Що, на Вашу думку, варто було б покращити в навчальній програмі для нових студентів?

— Ми — останній курс, який навчався за умовно старою програмою. Молодші колеги вже мають поглиблену систему підготовки, більше практики та цікавих завдань. Тому, думаю, нюанси, якщо й були, то вже

давно згладжені, доопрацьовані в подальших навчальних програмах. До того ж з'явився новий напрямок навчання — «Міжнародна журналістика», яка для нас стала лише одним із предметів під час здобуття фаху.

— Які найяскравіші спогади зі студентського життя?

— На жаль, період навчання збігся з пандемією та з повномасштабною війною в Україні. Тому студентське життя було значно спокійнішим, водночас зосередженим саме на можливості навчатися. І за це ми, звісно, безмежно вдячні нашій захисникам.

— Які поради дали б першокурсникам?

— Єдина порада — хапати все від життя та від перебування в університеті. Час промайне надто швидко, тому їдьте, куди везуть, читайте, що рекомендують, співайте, танцюйте, учіть і шукайте додаткові курси та інші можливості. Для журналістів, зокрема, нині відчинені всі двері, але конкуренція шалена. Темп розвитку подій вимагає значних зусиль. І навіть якщо в подальшому ви не будете працювати в медіагалузі чи дотичних сферах, наповнене подій студентське життя залишить свій слід.

Цей студент побажав залишитися анонімним. Дозволив указати лише спеціальність і факультет — здоров'я та фізичного виховання («Фізична терапія. Ерготерапія»).

— Які враження від навчання в нашому університеті?

— Позитивні. Чудові викладачі. Пізнавальна навчальна програма.

— Припустимо: Ви на хвилинку опинилися в ролі людини, яка може змінити навчальну програму. Що б коригували?

— Придертися немає до чого. Усе на вищому рівні. Достатня кількість знань та внормоване поєднання практики з теорією.

— Які Ваші найяскравіші спогади зі студентського життя?

— Коли ми працювали з дітками з ДЦП. Я дуже вдячний своєму факультетові за цікавий досвід.

— Яку пораду дали б першокурсникам?

— Бути привітними, відповідальними, не боятися викладачів, дослухатися до їхніх порад.

Вражень набиралася Вікторія Шекмар,

студентка
відділення журналістики
(заочна форма навчання).

Герої, котрі не носять плащі

Часто задумуємося над тим, хто такі герої? Зазвичай, їх асоціюють із добродіями в плащах, які поспішають на допомогу. У реальному житті все значно простіше. Це — військові, лікарі, волонтери, котрі носять звичайний одяг, але роблять не менш героїчні вчинки, ніж ті, хто в плащах. Я хочу розповісти про свого ГЕРОЯ.

У дитинстві я думала, що нема нікого, сильнішого за нього. У моїх очах він завжди був героєм. Тим, хто підніме, якщо впаду. Тим, хто допоможе, якщо мені важко. Тим, хто сформував моє «я» та підтримував у всіх

починаннях. Хоч я й подорослішала, але в моїх очах він усе ще залишається героєм. Його вчинки перед державою, народом, Батьківщиною — неоціненні. Мій тато — мій герой! І таких, як він, ще безліч, але для мене він найособливіший!

«Кожного дня і кожної ночі до сонця сотнями летять душі Героїв, чії очі закрили сотні янголят.

Там вони чекатимуть країну, яку живими ще чекали. Ту незалежну, гарну й вільну, за яку життя віддали...»

Тож подякуй їм за мирне небо, за промені сонця і дощі!

Подякуй захисникам України, бо ці Герої не носять плащі!»

Ще 23 травня в Україні відзначали День героїв. Свято минуло, але герої залишаються. Зокрема, ті, котрі нині боронять державу у війні з росією. Дякуємо всім, завдяки кому сьогодні можемо спокійно спати, навчатися і навчати, пити каву й насолоджуватися життям! Дякуємо щодня. Слава Україні! Героям слава!

Юлія Філіп,
студентка
відділення журналістики.

АНЕКДОТИ

Упала якась учителька української мови з велосипеда й кричить:

— Ой, леле, як боляче... Лисенько, хай йому грець.

Студент складає іспит в інституті сільського господарства. Екзаменатор:

— Ви — керівник колективного господарства. І у вас неврожай. Які об'єктивні причини висунете задля свого виправдання?

— Ну.., погані погодні умови...

— Так, а ще що-небудь?

— Ну.., забули посадити.

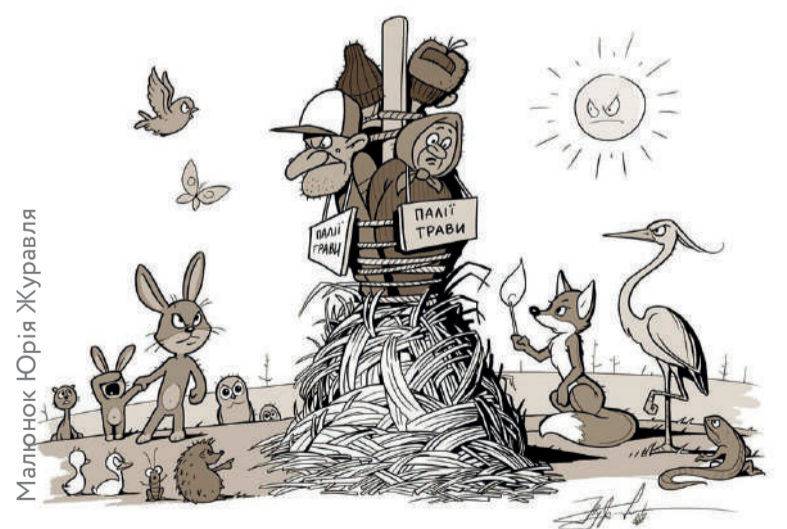
Професор невдоволено:

— Чи можна так нічого не знати?!

— Вибачте, професоре, я думав, що іспит завтра!

Професори прийняли іспит і валер'янку. «Здавали» студенти й нерви.

КАРИКАТУРА

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету. Замовлення № 1239. Ціна — безкоштовно. Виходить щомісяця. Номер підписано до друку 01.08.23. Засновник і видавець — ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 88003, м. Ужгород, вул. Підгірна, 46. Номер надруковано у видавництві «А-Прінт»; 46010, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. Тел.: (352) 52—27—37, 067—350—17—94. Наклад — 1000 примірників. Формат А3, 2 ум. друк. арк. Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008. Відповідальність за зміст публікацій покладається на авторів. Відповідальний за випуск номера: В. Ю. Тарасюк.

Головний редактор:
В.Ю.Тарасюк.

Художній редактор:
К.В.Жеребак.

Коректор:
М.Б.Гарздій

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14 (ауд. 424).

Поштова скринька:
poglyad@uzhnu.edu.ua

Телефон редакції:
067-880-85-71.